

שאלות לשינון וחזרה פרק ח' ממסכת "ברכות"

משנה א'

א. במה עוסק הפרק הזה, באיזה הלכות וענינים, ומי הם התנאים? בהלכות ודינים שבסעודה, ומחלוקות בין בית שמאי ובית הלל.

ב. לפי ב"ש "מברך על היום ואח"כ מברך על היין" מה פירוש? ולמה? מברך קודם על קדושת השבת ואח"כ מברך פה"ג, מפני שקודם נכנסת שבת קודש, ורק אח"כ שותים את היין.

ג. "ובית הלל אומרים מברך על היין ואח"כ על היום" מה פירוש? ולמה? מברך קודם "פרי הגפן" על היין ואח"כ על "קדושת השבת" [כמו שנוהגים להלכה]. היות ולא עושים קידוש אם אין על מה לקדש (יין - פת) לכן קודם מברכים על היין, ואח"כ אפשר כבר לברך גם על "קדושת השבת".

משנה ב'

ד. לפי ב"ש מה עושים קודם, נוטלים ידיים או קידוש? קודם נוטלים את הידיים ואח"כ עושים מיד קידוש ורק אח"כ אוכלים את החלה.

ה. לפי ב"ה מה עושים קודם קידוש או נוטלים ידיים? קודם עושים קידוש ואחרי זה נוטלים ידיים. [כמו שנוהגים להלכה]

משנה ג'

ו. היכן מניחים את המגבת שמנגבים בה ידיים בסעודה? [מחלוקת] לפי בית שמאי: מניחים את המגבת על השולחן. לפי בית הלל: מניחים את המגבת על הכסא או הכסתות שיושבים עליהם.

משנה ד'

ז. האם קודם מנקים את הבית מפירורים של כזית, או קודם נוטלים מים אחרונים?
[מחלוקת] הסבר את הסברות של כל אחד! לפי ב"ש: מנקים את המקום שאכלו ואח"כ נוטלים מים אחרונים, כדי שלא יפלו טיפות מים על הלחם, ויהיה "בל תשחית".
לפי ב"ה: אין צורך לנקות מפירורים של כזית, כי אסור להשתמש עם שמש עם הארץ, ורק עם תלמיד חכם שידוע הלכות, והוא בודאי הרים את כל הפירורים של כזית לחם מהרצפה.

משנה ה'

ח. איך קורה שברכת המזון נמצא בין הברכות של הבדלה? אם לסעודה שלישית לא נשאר לו אלא כוס יין אחד לברכת המזון, ולהבדלה, לכן מכניסים את ברכת המזון ביחד עם ההבדלה, על אותו כוס יין.

ט. על מה מברכים ראשון? ולמה? ראשון מברכים על ה"נר", כי נהנים מיד מאורו.
י. על מה מברכים אחרון? ולמה? אחרון מברכים על ה"הבדלה" – המבדיל בין קודש לחול וכו', כדי שלא יראה שהשבת עליו משא כבוד שרוצה להיפטר ממנה.
יא. במה המחלוקת של ב"ש וב"ה? מה קודם "בשמים" או "ברכת המזון". לב"ש: קודם "ברכת המזון", לב"ה: קודם "בשמים".
יב. לפי ב"ש "שברא" וכו' מדוע? ומה סוברים ב"ה? לפי ב"ש: "שברא", כי זה לשעבר היה בריאת האש. וב"ה אומרים שגם בורא, פירושו עכשיו ולשעבר.
יג. לפי ב"ש "מאור" מדוע? ומה סוברים ב"ה? ב"ש אומרים יש הרי אש אחת ששורפת, ב"ה אומרים אבל באש עצמה יש כמה סוגים, ירוק, כחול, אדום, וצהוב.

משנה ו'

יד. מדוע לא מברכים על נר של גויים? כי הנר לא שבת [הדליקו אותו בשבת], ולא ראוי להבדיל בין קודש לחול על נר כזה.
טו. על איזה בשמים של נכרים לא מברכים? ומדוע? בשמים שהיו במסיבה של נוכרים לא מברכים עליהם, כי בד"כ זה לשם עבודה זרה.
טז. מדוע לא מברכים על נר ובשמים של מתים? אנו צריכים להבדלה נר בשביל אור, ואצל המת הנר בא בשביל כבוד המת.
אנו צריכים להבדלה בשמים להריח ריח טוב, ואצל המת הם באים להעביר ריח רע.

י"ז. מדוע לא מברכים על נר ובשמים שלפני עבודה זרה? כי אסור להשתמש עם דברים של עבודה זרה, [וזה נקרא בחז"ל איסורי הנאה].

י"ח. הסבר: "אין מברכין על הנר עד שיאותו לאורו"? לא מברכים על נר של הבדלה, עד שתהיה אפשרות להנות עם האור של הנר, [כלומר: להשתמש ולראות עם האור הזה].

משנה ז'

י"ט. אם "במזיד" לא בירך במקום שאכל, האם צריך לחזור למקומו ולברך? לפי כולם במזיד צריך לחזור למקום שהיה בו בשעת האכילה.

כ'. אם "בשוגג" לא בירך במקום שאכל, האם צריך לחזור למקומו ולברך? [מחלוקת] "בשוגג" לפי ב"ש: יחזור למקום ששם אכל. לפי ב"ה: לא חייבו אותו לחזור.

כ"א. מה הסברא של ב"ש? אם שכח ארנק עם דינרי זהב בראש ההר, וכי לא היה חוזר?
כ"ב. מה פ"ה השאלה "עד אימתי הוא מברך"? עד כמה זמן שיעבור מהאכילה, והוא יכול עדיין לברך ברכת המזון.

כ"ג. מה התשובה של המשנה? [הסבר] "עד שיתעכל המזון שבמעיו" שיעור של 72 דקות לוקח זמן עד שמתעכל הלחם, ועד אז הוא עדיין שבע מאותה אכילה.

משנה ח'

כ"ד. האם עדיף לברך ברהמ"ז עם כוס יין או אין צורך לברך עם כוס יין? [מחלוקת] לפי ב"ש אין צורך לברך ברהמ"ז עם כוס יין, לפי ב"ה צריך לברך עם כוס יין אם יש לו.

כ"ה. מה ההבדל בין אם שמע כותי או ישראל, מברכים את סוף הברכה? ישראל בוודאי מברך להשי"ת, לכן גם אם שמע רק את הסוף יענה "אמן", אבל הכותי אולי בירך לעבודה זרה ולכן אם שמע רק את הסוף לא יענה "אמן".

מי יודע? (1) באיזה משנה ההלכה כמו בית שמאי? במשנה ד' שאפשר להשתמש עם שמש עם הארץ.

(2) בדרך כלל כמו מי ההלכה? ומדוע? ההלכה כמו "בית הלל" כי התנהגו בנחת ובסבלנות עם האנשים.